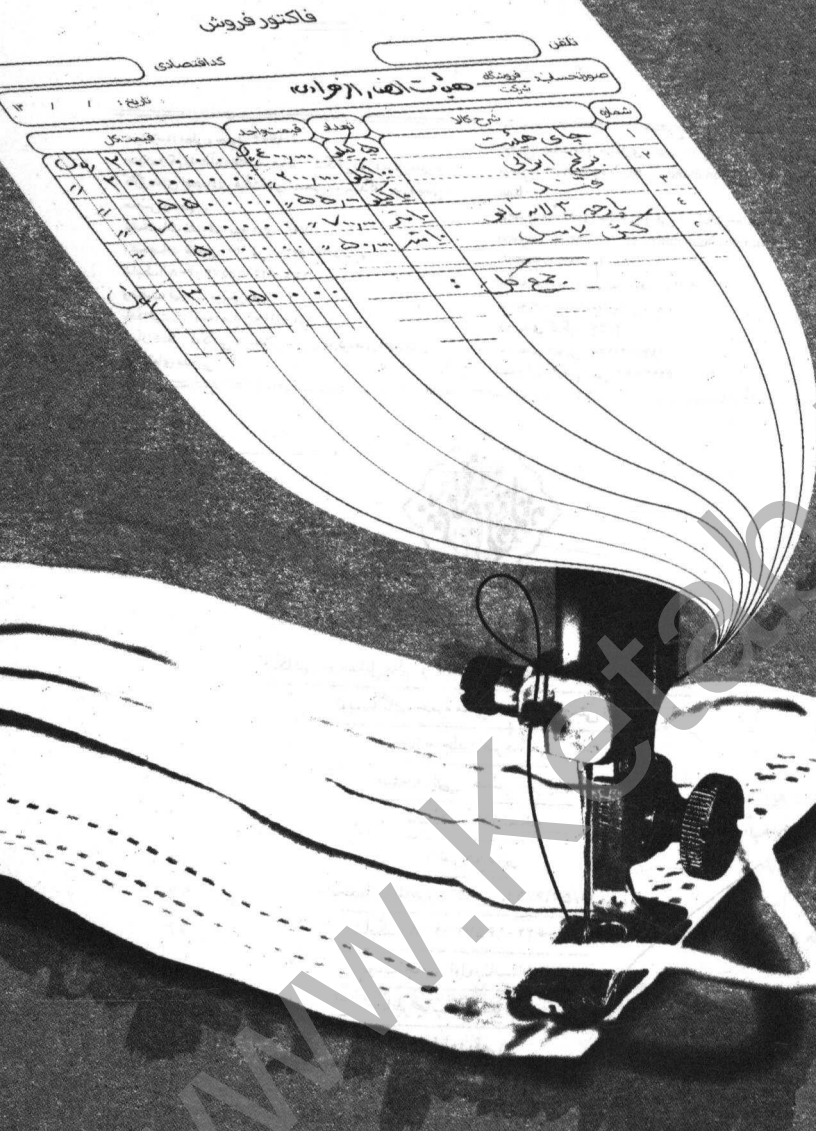

نویسندگان | حمزه معلی و محسن رحمتی نیا

کنکاشی در مسائل مالی و کارکردهای اقتصادی هیأت‌های مذهبی

موضوع: هیأت‌های عزاداری و غیره -- ایران -- امور مالی
Shiite mourning communities, etc. -- Finance*
-- Iran
موضوع: هیأت‌های عزاداری و غیره -- ایران -- جنبه‌های اقتصادی
Shiite mourning communities, etc. -- Iran --*
Economic aspects
شناسه افزوده: رحمتی‌نیا، محسن، ۱۳۶۱-
شناسه افزوده: جامعه ایمانی مشرق
رده بندی کنگره: BP۲۶۰
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۴۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۶۲۲۳۸۵۳

سرشناسه: معلی، حمزه، ۱۳۶۳-
عنوان و نام پدیدآور: اقتصاد هیأت: کنکاشی در مسائل مالی و
کارکردهای اقتصادی هیأت‌های مذهبی/نویسندگان حمزه معلی،
محسن رحمتی‌نیا.
مشخصات نشر: قم: پنج دری، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری: ۱۵۱ ص. ۵/۱۴×۵/۲۱ س. م.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۵۷۳-۴-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۴۷] - ۱۵۱.
عنوان دیگر: کنکاشی در مسائل مالی و کارکردهای اقتصادی
هیأت‌های مذهبی.

اقتصاد هیأت

کنکاشی در مسائل مالی و کارکردهای اقتصادی هیأت‌های مذهبی

نویسندگان: حمزه معلی، محسن رحمتی‌نیا

طراح جلد: امیر صانعی

صفحه‌آرایی: حسین احرامیان

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

ناشر: پنج دری

مشخصات ظاهری: ۱۵۱ ص؛ ۵/۱۴×۵/۲۱ س. م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۵۷۳-۴-۸

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۹

ناظر چاپ: محمد سلامت

قطع: رقعی

قیمت: ۲۹۰۰۰ تومان

نشانی: بلوار عطاران، خیابان مفتح غربی، کوچه ۱۵، انتهای کوچه، پلاک ۵

تلفکس: ۰۲۵-۳۲۹۲۸۹۵۱

پیامک: ۳۰۰۰۱۵۴۲

وبگاه: www.۱۵۴۲.org

رایانامه: info@۱۵۴۲.org

۹	مقدمه
---	-------

کلیات

۱۷	تعریف هیأت
۲۰	ارکان هیأت
۲۱	علم اقتصاد
۲۳	اقتصاد اسلامی
۲۴	رابطه هیأت و اقتصاد

بخش اول: ساختار اقتصادی هیأت

۳۳	درآمد هیأت
۳۳	کمک های مستقیم مردمی
۳۵	اصول جذب کمک های مالی مردمی
۳۵	لزوم کسب مهارت در تعامل با مخاطبان هیأت
۳۸	ارائه گزارش دقیق از فعالیت های هیأت به خیرین و مردم محله
۳۸	اصول ارائه گزارش از فعالیت های هیأت
۳۹	اطلاع رسانی برنامه های هیأت به والدین و ارتباط صمیمی با آنها
۴۰	تصویب برنامه های هیأت به روش غیرمستقیم توسط مخاطبان
۴۰	رعایت نظم
۴۱	حفظ شأن هیأت در جذب کمک های مالی

۴۲	مشارکت اعضا در برنامه های هیأت و جذب منابع مالی ماندگار
۴۳	توجه به کیفیت برنامه های هیأت و ارتقاء آن
۴۴	توجه به امور معنوی جهت افزایش برکت اقتصادی
۴۸	موقوفات
۵۰	شرایط وقف
۵۰	روش وقف برای هیأت
۵۳	کمک های دولتی
۵۶	فعالیت های اقتصادی
۵۹	«جهاد اقتصادی» مجوز ورود هیأت به عرصه اقتصادی
۶۲	نکته هایی در ورود هیأت به فضای اقتصادی
۶۲	شان هیأت
۶۳	شناخت درست ظرفیت های بومی و منطقه ای
۶۳	شناخت درست استعدادها، قابلیت ها و ظرفیت های هیأت
۶۳	توجه اقتصادی کار فرهنگی
۶۴	اولویت توانمندسازی
۶۴	آموزش و اشتغال زایی
۶۵	تشکیل سرمایه
۶۶	استفاده از ظرفیت سایر هیأت ها
۶۶	استفاده ظرفیت بازار خود هیأت
۶۷	مدل های مشارکت اقتصادی اعضای هیأت
۷۰	هزینه هیأت
۷۴	هزینه مراسم
۷۶	هزینه مداح و سخنران
۷۹	هزینه ارکان و اعضای هیأت
۷۹	بررسی سیاست های تشویقی و تنبیهی در امور داوطلبانه
۸۰	ایده هایی در جهت کاهش هزینه های هیأت

بخش دوم: کارکردهای هیأت در اقتصاد کشور

۹۰	تأمین اجتماعی
۹۷	خیریه
۱۰۳	صندوق قرض الحسنه
۱۱۱	فرهنگ سازی
۱۱۴	تبلیغ عملی (فرهنگ سازی داخلی)
۱۱۹	تبلیغ زبانی

۱۲۱	مطالبه‌گری
۱۲۹	کمک به مدیریت بحران‌های غیرقابل پیش‌بینی
۱۳۲	طرح حضرت زینب علیها السلام
۱۳۳	پویش هر هیأت یک روستا
۱۳۴	پویش یا ساقی العطاشی
۱۳۵	پویش سین هشتم
۱۳۶	اشتغال‌زایی و درآمدزایی
۱۳۷	ضرورت ایجاد کسب‌وکار کوچک در مناطق محروم و نقش آن در توسعه کشور
۱۴۰	طرح صندوق اشتغال
۱۴۷	منابع

مقدمه

هیأت تشکیلاتی مومنانه است که برای تعظیم شعائر الهی و احیای امر اهل بیت (ع) با محوریت توسل به ساحت اهل بیت (ع) اقدام می‌کند. اگرچه محوریت تمامی فعالیت‌های هیأت با اشک ریختن و سینه زدن است ولی خلاصه به این مهم نمی‌شود و با توجه به معنای احیای امر اهل بیت (ع)، فعالیت‌های اجتماعی هیأت نظیر کمک به محرومین، فعالیت‌های فرهنگی و اعتقادی و... از جمله وظایف هیأت است.

از نگاه کارکردی نیز اگرچه منابع انسانی فعال در نهادهای مذهبی مانند مساجد، کانون‌ها و هیأت‌ها، عمدتاً مشترک و یکسان هستند ولی ساختار تشکیلاتی هیأت سبب ایجاد کارکردهایی منحصر به فرد مانند الگوسازی، فرهنگ‌سازی عمومی، تکافل اجتماعی و تربیت توحیدی می‌شود که در ایجاد، اصلاح و ارتقاء متغیرهای اجتماعی کشور، نقش مثبت و موثری خواهند داشت. به عنوان نمونه در هیأت، مخاطبان قبل از آنکه به شکل نظری و تئوری ماهیت و ویژگی‌های اخلاص در اسلام را فراگیرند، با

الگوگیری از اصحاب سیدالشهدا (ع) خصوصاً حضرت عباس (س)، به شکل عملی آموخته و زندگی کرده‌اند.

هیأت‌ها در طول قرن‌هایی که از شکل‌گیری آنها گذشته است، یک هویت و به تبع آن یک کارکرد اصلی داشته‌اند که ثابت و بدون تغییر باقی مانده که همان پاسداری از عقاید و ارزش‌های اسلام است؛ ولی این تنها هویت و کارکرد هیأت نبود بلکه سایر مأموریت‌های هیأت به تناسب مقاطع زمانی خاص و شرایط اجتماعی تغییر پیدا کرده است. می‌توان مصادیقی از این فعالیت‌ها و مأموریت‌ها را در سال‌های منتهی به انقلاب اسلامی ایران دید. محرم آن سال‌ها، تب و هیجان انقلاب، با درآمیختن برخی مفاهیم مبارزاتی با محتوای نوحه‌ها و منبرهای حسینی، از هیأت به جامعه منتقل می‌شد. به عنوان مثال هیأت موتلفه اسلامی از فعالان عرصه‌های مختلف انقلاب و از عناصر تأثیرگذار در هدایت و مدیریت سال‌های آغازین انقلاب، به حساب می‌آمده است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی و با آغاز جنگ تحمیلی رژیم بعث عراق علیه ایران، شاهد حضور گسترده هیأت‌های مذهبی و مخصوصاً جوانان هیأتی در جبهه‌های نبرد بودیم. این حضور به حدی بود که گاه به جهت اینکه اکثر افراد یک هیأت به جبهه اعزام شده بودند، اقدام به برگزاری جلسات خود در مقرها و خطوط پدافندی می‌کردند. در آن سال‌ها حضور در خط مقدم جبهه‌ها به کارکرد دوم هیأت‌ها تبدیل شده بود. امروزه نیز تلاش در جهت تقویت هویت دینی جوانان، از طریق تبیین و نشر مفاهیم ارزشی و اخلاقی اساسی جامعه از جمله معضلات اقتصادی را می‌توان از جمله کارکردهای ثانویه هیأت‌ها برشمرد.

اگرچه هیچگاه مقصود ما این نیست که هیأت بنگاه اقتصادی باشد، ولی به طور کلی هیأت‌ها می‌توانند از طریق افزایش ثروت ملی (اشتغال‌زایی در مناطق محروم، گسترش مدل‌های مشارکت اقتصادی) و توانمندسازی

و تربیت توحیدی- اقتصادی اعضای هیأت و همچنین توزیع عادلانه و محرومیت زدایی به اقتصاد کشور کمک کنند. شناخت و به کارگیری هیأت‌های مذهبی در مسیر پیشرفت اقتصادی، زمینه ساز تسریع حرکت به سمت پیشرفتی متوازن، فراگیر و پایدار خواهد شد. هیأت محفلی برای ارتقاء سطح معرفتی انسان‌ها است تا از مسیر ترسیم الگوهای ملموس و عینی با ایجاد نهادها، باورها و هنجارها و ساختارهای ارزشی در پیشرفت اقتصادی کشور اثرگذار باشد. همچنین ساختار هیأت به گونه‌ای است که از طریق تشکیل برخی نهادها مانند صندوق قرض الحسنه، خیریه و گروه‌های جهادی تأثیر مستقیم در پیشرفت اقتصادی و توزیع برابر ثروت در سطح محله و در نهایت جامعه خواهد داشت.

کتاب حاضر تلاشی است تا به بررسی اقتصاد هیأت بپردازد. این کتاب در دو بخش اصلی تدوین شده است. بخش اول به واکاوی مسائل اقتصادی در ساختار هیأت می‌پردازد. بخش دوم به تبیین کارکردهای هیأت در اقتصاد کشور اختصاص دارد. از آنجا که این کتاب نخستین تلاش برای تبیین رابطه هیأت و اقتصاد است قطعاً دارای نقایصی است. مشتاقانه منتظر نظرات و پیشنهادات شما مخاطبین عزیز در جهت رفع این نقایص هستم. امیدوارم با شناخت صحیح از توان همه نهادهای مردمی و برنامه‌ریزی برای استفاده از آنها شاهد سربلندی و پیشرفت ایران عزیز اسلامی باشیم.

در پایان از همه اساتید و دوستان عزیزم، خصوصاً آریاب محترم این اثر جناب آقای دکتر عادل پیغامی، که با ارائه نظرات خود بر غنای این کتاب افزودند قدردانی می‌کنم.

مسئول دفتر اقتصاد جامعه ایمانی مشعر

حمزه معلی